

- Bij het opsplitsen van het totaal aantal begravingen in het jaar 2000 zult u ongetwijfeld constateren dat er ten opzichte van de voorgaande jaren meer eigen graven en minder algemene graven werden uitgegeven. Dit verschijnsel is onder meer het gevolg van de conjunctuur en zal zich naar verwachting nog wel enkele jaren continueren. Bij de uitsplitsing vanaf 2001 tot bijvoorbeeld 2004 wordt geadviseerd rekening te houden met een lichte stijging. Na 2004 kunt u het aantal het beste stabiliseren.
- Geadviseerd wordt tot en met het jaar 2020 jaarlijks te plannen en daarna tot en met 2050 in stappen van 10 jaar, desgewenst kan het gedeelte na 2020 voorlopig ook geheel achterwege blijven.

5. Aantal graven uitgegeven en ter vrije beschikking

In tabel 4 heeft u inzicht gekregen hoeveel begravingen u de komende decennia kunt verwachten. Het is nu zaak in tabel 5 te inventariseren hoeveel graven u per soort heeft, hoeveel er daarvan zijn uitgegeven en hoeveel er nog ter vrije beschikking staan.

Tabel 5

Soort graf	a Uitgegeven	b Ter beschikking	c = a + b Totaal
eigen graf voor onbeperkte duur			
eigen graf voor beperkte duur			
algemeen graf (incl. kindergraven)			

NB: Hoewel op veel begraafplaatsen nog eigen graven voor onbeperkte duur (ook wel eeuwigdurende graven genoemd) aanwezig zijn worden die thans veelal niet meer uitgegeven. In dit rekenmodel zijn de eeuwigdurende graven derhalve buiten beschouwing gelaten. Mocht om welke reden dan ook een eeuwigdurend graf ter vrije beschikking komen dan kan het worden opgeteld bij de voorraad uit te geven graven eigen graven voor beperkte duur.

6. Eigen graven beschikbaar en benodigd

Door nu het aantal ter vrije beschikking staande **eigen** graven (voorraad) uit tabel 5 te combineren met de benodigde graven in de prognose tabel 4 krijgt men inzicht hoeveel jaren men nog vooruit kan.

NB: Bij tabel 4 gaat het alleen om het aantal **nieuwe** eigen graven en niet om het aantal **bijzettingen** in een bestaand graf, die immers geen nieuw ruimte beslag veroorzaken.

Wil men echter een juist beeld krijgen dan dient men ook rekening te houden met graven die ter vrije beschikking komen doordat rechthebbenden na een aanschrijving besluiten het grafrecht niet opnieuw te verlengen.

Hoeveel de zogenaamde vrijval van eigen graven zal zijn is moeilijk te zeggen. In de praktijk blijken er per streek grote verschillen te bestaan. U zult zelf aan de hand van ervaringscijfers het aantal moeten bepalen. Er zijn begraafplaatsen die als vuistregel hanteren dat er na iedere verlengingsaanschrijving circa 25% van de graven ter vrije beschikking komt. In de eerste periode na de uitgifte gaat het verhoudingsgewijs vaak wat minder snel dan bij de volgende 10 jaarlijkse verlengingen omdat in die eerste 30 jaar veelal nog een bijzetting heeft plaatsgehad.

Voorbeeld

Jaar	vrijval	in huur
aantal uitgegeven eigen graven in 1950		100
1e verlenging na 30 jaar in 1980	25	75
2e verlenging na 10 jaar in 1990	25	50
3e verlenging na 10 jaar in 2000	25	25
4e verlenging na 10 jaar in 2010	25	0

6a Aantal verlengde en niet verlengde graven

Het aantal verlengde en niet verlengde graven kan met behulp van tabel 6 in beeld worden gebracht.

Tabel 6a

jaar van verlenging	a = b + c aantal kolom a tabel 5	b, aantal niet verlengd circa 25%	c, aantal verlengd *
2000			
2001			
2020			

* het aantal verkregen verlengingen in bijvoorbeeld het jaar 2000 zal opnieuw moeten worden toegevoegd in het jaar 2010 in kolom a voor de volgende verlenging.

6b. Het resultaat voor de eigen graven

In tabel 6 b kunnen nu de gegevens uit de tabellen 4, 5 en 6 a worden ingevuld. Als voorbeeld zijn een aantal cursief gedrukte cijfers ingevuld.

Tabel 6b

EIGEN GRAVEN				
jaar	a voorraad per 1/1 (= tabel 5 kolom b)	b niet verlengd BIJ (=tabel 6a kolom b)	c nieuw uit te geven AF (zie tabel 4)	d voorraad per 31/12
2000	<i>200</i>	<i>10</i>	<i>50</i>	<i>160</i>
2001	<i>160</i>	<i>10</i>	<i>52</i>	<i>118</i>
2002	<i>118</i>	<i>9</i>	<i>60</i>	<i>67</i>
2003	<i>67</i>	<i>11</i>	<i>65</i>	<i>13</i>
2004	<i>13</i>	<i>10</i>	<i>66</i>	<i>- 43</i>
enz.				

Aan de hand van de voorbeeldcijfers in tabel 6b kunt u constateren dat u in het jaar 2004 zult worden geconfronteerd met een tekort aan begraafruimte. De conclusie is derhalve dat uw begraafplaats zal moeten worden uitgebreid of dat een geheel nieuwe begraafplaats zal moeten worden aangelegd. Het moge duidelijk zijn dat voor uitbreiding of nieuwe aanleg geruime tijd van voorbereiding nodig is.

7. Algemene graven

Op een soort gelijke wijze als bij eigen graven dient tevens de capaciteit voor algemene graven berekend te worden. De methode is echter een stuk eenvoudiger. Bij algemene graven kennen we immers geen bijzettingen terwijl algemene graven ook niet kunnen worden verlengd. Volgens de Wet op de lijkbezorging kunnen algemene graven na een grafrusttermijn van 10 jaar worden geruimd. Sommige begraafplaatsen vinden een uitgiftetermijn van 10 jaar te kort en hanteren een langere termijn, bijvoorbeeld 15 jaar. In tegenstelling tot eigen graven die veelal individueel worden geruimd bij hergebruik, worden algemene graven bijna altijd en bloc geruimd. Opdat dit en bloc ruimen in alle rust kan plaatshebben zonder dat begrafenisplechtigheden worden gestoord is het gewenst dat de verschillende percelen met algemene graven op enige afstand van elkaar zijn gesitueerd.

Een praktische oplossing is om het totale areaal van de algemene graven op te delen in drie grafakkers of percelen. Bij een dergelijke methode verkrijgt men het volgende beeld. In de voorbeeldtabel 7 wordt met behulp van fictieve data, jaren en aantallen een beeld geschetst van drie grafakkers die steeds wisselend in gebruik worden genomen.

De volgende uitgangspunten werden gehanteerd:

- De grootte van ieder perceel is afgestemd op 8 jaar gebruik
- De uitgifte termijn is 15 jaar, de ruimingsdatum van ieder perceel is derhalve 15 jaar na de laatste begraafing op het perceel
- Per jaar vinden er 30 begraafingen plaats in een algemeen graf. Over een termijn van 8 jaar zijn dat dus 240 begraafingen. Uitgaande van drie diep graven zijn dat derhalve 80 graven per perceel

Tabel 7

perceel nummer	datum eerste begraafing	gebruiksduur perceel in jaren	datum laatste begraafing	uitgifte termijn in jaren	ruimings datum	aantal begraafingen in 8 jaar	aantal graven (3 diep)
A	1/1/1960	8	31/12/1967	15	31/12/1982	240	80
B	1/1/1968	8	31/12/1975	15	31/12/1990	240	80
C	1/1/1976	8	31/12/1983	15	31/12/1998	240	80

Conclusie

Het voorbeeld in bovenstaande tabel laat zien dat u niet in capaciteitsproblemen komt. Perceel A wordt in december 1982 geruimd terwijl perceel C vol raakt in december 1983. Toch is dat ene jaar speling misschien wat aan de krappe kant. Zodra het aantal begraafingen maar iets boven de prognose uitkomt heeft u wel problemen

Tabel 7b laat zien hoe dat probleem kan worden opgelost.

- Het aantal begravingen op perceel A is verhoogd van 240 tot 264
- De gebruiksduur van het perceel is gewijzigd van 8 naar 10 jaar hetgeen betekent dat ook de oppervlakte van het perceel natuurlijk groter dient te zijn.

Het resultaat van deze wijzigingen is dat perceel A in december 1984 kan worden geruimd, terwijl die zelfde akker eerst in januari 1990 voor hergebruik gereed dient te zijn. De speelruimte is derhalve verhoogd tot een veilige marge van vijf jaar.

tabel 7 b

perceel nummer	datum eerste begraaving	gebruiksduur perceel in jaren	datum laatste begraaving	uitgifte termijn in jaren	ruimings datum	aantal begravingen in 10 jaar	aantal graven (3 diep)
A	1/1/1960	10	31/12/1969	15	31/12/1984	264	88
B	1/1/1970	10	31/12/1979	15	31/12/1990	264	88
C	1/1/1980	10	31/12/1989	15	31/12/2000	264	88

8. Benodigde oppervlakte per graf

In het voorgaande heeft u stap voor stap inzicht verkregen in het totaal aantal aanwezige graven opgesplitst naar reeds in gebruik en ter vrije beschikking. Voorts is aan de hand van een prognose berekening duidelijk geworden of u in de komende jaren graven te kort zult komen en of uitbreiding dan wel een geheel nieuwe begraafplaats noodzakelijk is.

Wat nog niet aan de orde is geweest is de vraag hoeveel ruimte u nodig heeft voor een uitbreiding of een geheel nieuwe begraafplaats. Een antwoord op die vraag is niet eenvoudig en hangt zeker bij een uitbreiding sterk af van de lokale situatie. In het kader van deze notitie wordt daarom slecht een indicatie gegeven voor de benodigde ruimte per graf c.q. grafakker. Buiten beschouwing blijven dus de hoofdonthuizing, parkeerplaatsen, hoofdpaden, afschermdende grondgordels, ruimte voor opstallen, eventuele waterpartijen en dergelijke.

Bij het berekenen van de benodigde ruimte voor een grafakker is wel gewenst een onderscheid te maken tussen eigen graven en algemene graven.

Over het algemeen wordt voor een grafakker voor eigen graven meer ruimte benut. Zo'n akker heeft meestal een wat luxer karakter waarvoor men bovendien ook meer betaalt.

De afschermdende beplanting en de beplantingsstroken tussen de rijen zijn veelal wat forser. Ook de secundaire paden op de grafakker moeten wat breder zijn opdat in geval van bijzettingen in een eigen graf voldoende ruimte is voor de grafdeelfmachine.

Bij algemene graven kan men met minder ruimte toe. De paden kunnen wat smaller zijn omdat er immers geen bijzettingen plaatsvinden en de beplantingsstroken zijn over het algemeen wat geringer van omvang.

Voorbeeld eigen grafakker.

Als vuistregel voor een eigen graf wordt wel gehanteerd 8 m² voor een twee diep eigen graf. U heeft nog wel capaciteit voor bijzettingen in bestaande eigen graven doch over enkele jaren geen ruimte meer voor de uitgifte van nieuwe eigen graven. U heeft berekend dat u de komende 25 jaar gemiddeld jaarlijks 50 nieuwe graven zult uitgeven, totaal dus 1250 graven.

U heeft dan nodig 1250 x 8m² = 10.000 m² ofwel 1 hectare.

Voorbeeld algemene grafakker.

Als vuistregel voor een algemeen graf wordt wel gehanteerd 6 m² voor een drie diep algemeen graf. Hoewel diverse algemene grafakkers op termijn kunnen worden geruimd heeft u met behulp van tabel 7 geconstateerd dat u in ruimte problemen komt. De oudste akker met algemene graven komt eerst over 7 jaar weer ter beschikking. U heeft nog slecht ruimte voor 2 jaar. Dus u zult een oplossing moeten vinden voor de tussen liggende vijf jaar.

U begraaft jaarlijks 60 overledenen in een algemeen graf. Per jaar zijn dat dus 20 en in vijf jaar 100 graven.

U heeft dus aan extra ruimte nodig $100 \times 6\text{m}^2 = 600 \text{ m}^2$

Voorts heeft u berekend dat u de komende 40 jaar met deze nieuwe algemene grafakker en de andere algemene grafakkers voldoende capaciteit heeft voor de vraag naar algemene graven.

BIJLAGE A

In- en externe factoren die van invloed kunnen zijn op de capaciteitsberekening.

Onder punt 3 werd gesproken over een eventuele verfijning van de capaciteitsberekening. Zonder daarbij volledig te zijn worden onderstaand in willekeurige volgorde enige factoren genoemd. Het moge duidelijk zijn veel afhankelijk is van de lokale situatie.

- a. Bij de indexcijfers genoemd in tabel 2 is uitgegaan van de gemiddelde landelijke leeftijdsopbouw en het daaraan gekoppelde sterftepercentage. Indien in uw gemeente een groot aantal ouderen wonen is het verstandig de reeks van indexcijfers wat aan te passen. Het aantal overledenen in ons beweegt zich globaal tussen de 7 à 10 per 1000 inwoners
- b. Indien de komende periode het aantal inwoners in de gemeente de komende jaren sterk zal stijgen als gevolg van nieuwbouw zullen dat over het algemeen jonge gezinnen zijn, die nauwelijks van invloed zijn op het aantal overledenen.
- c. In tabel 3 is uitgegaan van de verhouding 52/48 voor begraven/cremeren. Ook dit is een landelijke verhouding. Gespecificeerde cijfers per gemeente zijn veelal niet voorhanden. Gemeentelijke begraafplaatsen kunnen via de Gemeentelijke Basis Administratie soms inzicht verkrijgen in het aantal afgeven verloven tot begraven en cremeren. Is het crematie percentage in uw gemeente erg laag dan is het niet uitgesloten dat het aantal crematies de komende decennia nog wat zal stijgen en derhalve het aantal begravingen zal afnemen.
- d. Eeuwigdurende graven, vooral die waarvan ook nog eens het onderhoud eeuwigdurende is afgekocht zijn niet alleen financieel technisch maar ook ruimtelijk voor veel begraafplaats een groot probleem. Door een goede herinventarisatie kan bereikt worden dat men afstand doet van het graf of dat het opnieuw op naam wordt gesteld en wordt "geschud" voor hergebruik.
- e. De dienstverlening op de begraafplaats in de meest ruime zin, zoals bijvoorbeeld de kwaliteit van de aula c.a., kan van grote invloed zijn op het gebruik. Hoewel het over het algemeen nog niet zo is dat men voor een begrafenis gaat shoppen kan toch de prijs/kwaliteit verhouding ook van invloed zijn.
- f. Ook de volledige marktwerking dient goed in de het oog te worden gehouden. Wat doen andere begraafplaatsen in uw dorp of stad en regio? Zijn er plannen voor de bouw van een nieuw crematorium bij u in de omgeving? Komt er soms binnenkort van een plaatselijke begrafenisondernemer een nieuw uitvaartcentrum inclusief een ruime aula vlak tegenover die andere begraafplaats bij u in het dorp?